

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๖๐๔/๒๕ ๑

กพต.รับที่ 16.2
รับที่ 24 ส.ก. 2567
เวลา 14.00น.

สคค. (ไปรษณีย์)

ส่ง : กพต.

รับที่ : ๕914/67

24 ม.ค. 2567 เวลา 13.30 น.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๒๘ อาคารอารีย์ ฮิลล์ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๒๕๘๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมหารือข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน จำนวน ๑๔ แผ่น
๒. แบบรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จำนวน ๗ แผ่น

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอเสนอเรื่องข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะกรรมการได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

๑.๑ เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) มติคณะกรรมการที่กำหนดให้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการ

๑.๒ มติคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ รับทราบข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการต่อไป

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้จัดประชุมหารือข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมธนารักษ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมที่ดิน และกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ๑ ชั้น ๒๐ อาคารอารีย์ ฮิลล์ โดยมีรายงานการประชุม ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

/๓.๒ ที่ประชุม ...

๓.๒ ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และมีข้อคิดเห็น ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ โดยสรุปได้ดังนี้

๓.๒.๑ ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องกับสิทธิชุมชน กรณีจะประกาศกำหนดเขตพื้นที่สงวนหวงห้ามและการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่ให้ทราบถึงแผนการดำเนินการ

(๒) กำหนดขั้นตอนให้ประชาชนมีส่วนร่วมพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ทั้งในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณว่าสมควรจะกำหนดเป็นพื้นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่

(๓) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจเขต รังวัด และกันเขตพื้นที่ชุมชน ออกจากการกำหนดเขตที่ดิน ควรกันเขตเป็นวงรอบชุมชนรวมพื้นที่ส่วนกลาง ควรจัดที่ดินให้แก่ชุมชนที่ได้รับการกันเขตแล้ว โดยไม่ตีตราว่าเป็นผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ และควรกำหนดให้พื้นที่ชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมด้วย นั้น

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และยังให้สิทธิกับประชาชนที่จะขอคัดค้านการรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้อีกด้วย

๓.๒.๒ จัดที่ดินให้ชุมชนและการกระจายอำนาจจัดการที่ดินตามหลักสิทธิชุมชน ดังนี้

(๑) กำหนดแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ โดยกำหนดรูปแบบการจัดที่ดินอย่างอื่นที่บุคคลและชุมชนสามารถใช้สิทธิในการจัดที่ดินได้ รวมทั้งกระจายอำนาจจัดการแปลงที่ดินที่จัดสรรให้ชุมชนสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) มีบทบาทในการพิจารณาพื้นที่ โดยงดเว้นการใช้มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การจัดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และให้ชุมชนที่มีความพร้อมสามารถเสนอพื้นที่ที่จะจัดที่ดินทำกินในรูปแบบสิทธิชุมชนได้ด้วย

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ ในการดำเนินการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นนั้น หน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่ต้องพิจารณาการมอบอำนาจด้วยความรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นมาภายหลัง รวมถึงต้องคำนึงถึงภาระที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานท้องถิ่นด้วย

(๒) ขจัดอุปสรรคทางนโยบาย กฎหมาย และทางปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ทบพวน และเพิกถอนที่สงวนหวงห้ามที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือสิ้นสภาพแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๒.๓ แก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดิน

(๑) พิสูจน์สิทธิในที่ดินสำหรับผู้มีสิทธิในที่ดิน เช่น ปรับปรุงกระบวนการพิสูจน์สิทธิที่ดินรายแปลง ทบพวนและยกเลิกวิธีการพิสูจน์สิทธิในที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ (เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่า) และแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐทับซ้อนกันจาก One map

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

(๒) เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยชะลอการดำเนินคดีอาญาและการบังคับทางปกครองก่อนที่จะพิสูจน์สิทธิเสร็จสิ้น และเยียวยาบุคคลที่เข้าเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ได้รับการจัดสรรที่ดิน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ โดยชะลอการฟ้องหรือถอนฟ้อง และเสนอให้มีกฎหมายนิรโทษกรรมความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

/ข้อคิดเห็น ...

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ระหว่างการดำเนินคดีต้องมีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย

(๓) ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการจัดการที่ดินของรัฐและการแก้ไขปัญหาที่ดิน ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่ล้าสมัย และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

ข้อคิดเห็นของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการวางระเบียบที่เป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหรือการใช้ชีวิตของประชาชน

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขอเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิในที่ดินและสิทธิชุมชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางรวีวรรณ ภูริเดช)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร ๐ ๒๒๖๕ ๕๔๔๔ (สิริลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๕๔๔๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy@onlb.go.th